

NÉPNIEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZAMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczari fizetendő)

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.—; negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... • 16.—; nyolczad oldal • 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A kultuszminiszter programja.

A költségvetés tárgyalása folyik az országgyűlésen. Most a kultuszbudgetet tárgyalják. A vitát Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter vezette be, megadva gazdag kulturaprogramját. A tanügyi közvélemény a VI. egyetemes tanítói gyűlés hatása alatt állva, élénk érdeklődés mellett várta a miniszternek a népoktatás égető kérdéseire vonatkozó kijelentéseit, és hogy mit olvasson ki azokból jogos reményeit illetőleg. Várakozásunkat fokozta továbbá az a körülmény is, hogy látjuk, tapasztaljuk nap-nap után, hogy a magyar nemzeti állam kiépítése nem jó úton halad. Közoktatásunk szervezetéből hiányzik valami, hiányzik az élet, ami igazi lelkesedést, őszinte munkakedvet, a haladásért, fejlődésért benső törekvést tudna kelteni a nevelés és oktatás intézőibe. Nincs éltető napunk, mely meletet és világosságot löveljen utainkra. Haladunk egy fenséges ideáért; a nemzeti állam magasatos eszméjének megvalósításáért folytatott munkában, vezető igazság nélkül, a sötétségben hol így, hol úgy, jól-rosszul követve a külföldtől vett «modern» rendszereket szolgálai hűséggel és még csak azt sem látva meg, ami külföldön veszedelmesnek bizonyult. A tanulságokat — saját okulásunkra — intéző köreink tekintetbe sem veszik.

És mindennek oka sokféle körülményben keresendő, de legfőbb oka mindenesetre az, hogy közoktatásunk a haladás, a fejlődés útjában határozottan és nyíltan nem követi a keresztény nevelés főelvét: Krisztust. Így érthető, hogy nevelésünk eredményei miért vesznek el a rendszertelenségben, nevelésünk miért hordja magán a bizonytalan kísérletezés bélyegét, miért halad a magyar nemzeti állam eszméjét veszélyeztető utakon bizonytalan célok felé, sokszor a külföldön már kiselejtezt eszközökkel.

Igy érthető főleg az is, hogy a nevelés munkásában nem fokozódik a magasatos nemzeti

feladatokért való küzdelme vágya, a benső hivatásszeretet, mely még a jogos elégedetlenséget is elfojtani tudja a hivatására méltó tanítóban.

Berzeviczy miniszteri programja sok üdvös és egészséges reformot ígér. És kívánatos volna, hogy ezek keresztülvitelében a fenti bajok teljes megszüntetésére határozott törekvést jeleltsen programja. Nyerjen a miniszteri szék benne önállóságot, hogy minden munkája igazi haladást érjen el. A haladást ne a külföld oktalan utánzásában keresse, hanem minden szervezésnél az ezeréves magyar nemzet faji természetéhez és a magyar viszonyok természetes szükségleteihez alkalmazkodjék. Hisz alig van nemzet, mely oly hosszú történelmi élet gazdag tapasztalatait nyujtaná kulturájának minden irányú reformjához, mint épen a mi nemzetünk. Ha eddig kicsinyeltük saját multunk tanulságait, okuljunk a következményeken, amelyek eléggé igazolják, hogy a keresztény Magyarországnak ugyanis van nemzeti pedagógiája, csak alkalmazni kell azt, hogy népünk természetes haladását és fejlődését a kor kívánalmainak megfelelően intézzük, elősegítsük.

Kijelenti a miniszter, hogy a népoktatás terén a fokozatos továbbfejlesztés munkáját óhajtja folytatni, és ahol fontos állami és nemzeti érdekek kívánják, szándéka folytatni az állami iskolák létesítését és pedig «a felekezeti iskolafentartókkal szemben minden erőszakoskodás és minden agresszív tendencia nélkül.» Csak hogy itt az a legnagyobb baj, Csernoch képviselő argumentumával élve, hogy a miniszternek ezt az intencióját a miniszterium közegei nem értik meg és nem követik. A felekezeti iskolák ellen különféle ürügyek alatt egyes tanfelügyelők harcot folytatnak, felzaklatják a községek és egyes megyék békéjét, csakhogy elzárják a felekezeti iskola fejlesztésének anyagi forrásait és útját egyengessék az «állam érdekében álló» elállamosításnak.

Azonban reméljük, hogy Berzeviczy minisz-

ter ura lesz szavának, s mert a végső döntés minden ily esetben tőle függ, utasítani fogja közegeit, hogy a hitfelekezeti iskolákkal szemben az ő vezérlő programját kövessék.

A tanítók fizetéséről is nyilatkozott a miniszter. *A jövő évi költségvetésben — amennyiben a pénzügyi helyzetnek valamely rosszabbodása meg nem akadályoz — úgymond — mindenesetre gondoskodni kívánok arról, hogy a törvényjavaslatban kontemplált tanítói illetmények, míhelyt a törvény életbe lép. — a kormány részéről folyósíthatók legyenek.* Elismerjük, hogy a kormány programjának ez a része általános megnyugvásra találhatna a tanítóság körében, de az a tudat, hogy a kormány a tanítói fizetés megállapításánál a 24 ezer hitfelekezeti és több ezer községi tanító fizetését, szemben a 4000 állami tanító illetményével, csak *«lehetőleg»*, avagy ezeket csak *«közvetlenül»* szándékozik törvényhozásilag rendezni, kizárja az általános megnyugvás lehetőségét. A fizetésben való megkülönböztetést tanító és tanítóra nézve abban a törvényben, mely épen az egyforma képesítést állapítja meg és egy és ugyanazon feladatot rója minden magyar tanítóra, oly végzetes veszedelmet rejt magában a nemzeti nevelésre, hogy e veszedelmeket csak az nem tudja fölismerni, aki ezeket előidézni célirányosnak tartja.

A magyar nemzeti népoktatásért való rajongó lelkesedésből hangsúlyozzuk, most a tizenkettedik órában, hogy a magyar törvényhozás adja meg a *«lehetőséget»* a tanügyi kormánynak arra, hogy a felekezeti és községi tanítók fizetését törvényileg az állami tanítókéval egyenlősitse. A VI. egyetemes tanítógyűlés és a kath. tanítók egyetemességének legközelebb tartott gyűlései nyilvánvalóan dokumentáltak, hogy a magyar tanítók önérzete kívánja meg, hogy a kormány arra az etikai alapra helyezkedjék, mely a nemzeti nevelés nagy munkájában minden igaz és lelkes tanító munkáját egyformán tartja a nemzet hálijára érdemesnek. Mert megjegyezzük, hogy amikor a tanítóképesítést egyenlővé tesszük, amikor a magyar nyelv tanítását szorgalmazzuk, amidőn a magyar nép nevelését intenzívebbé tenni akarjuk: akkor mindezen intézkedések eredményét nem a négyezer állami, hanem a többi sok ezer hitfelekezeti és községi tanító működéséhez kell, hogy fűzzük: aki nem így gondolkodik, az nem gondolkodik őszintén. Különbösen igen helyesen és meggyőző indokolással fejezte ki mindezt ugyanesak Csernoch képviselő a most folyó kultuszvitában. *«Az a tanító, aki a hitfelekezeti iskolánál van alkalmazva, oly képesítéssel bír, mint az állami tanító és oly feladatot kell teljesítenie, mint az állami tanítónak. Nincs tehát semmi által indokolva az, hogy annak a hitfelekezeti tanítónak kevesebb legyen a fizetése, mint az állami tanítónak.»*

Hisszük és reméljük, hogy a tanítóság összességének kérelme és a törvényhozás ily férfainak meggyőződése hatással lesz a fizetéstrendező

törvényjavaslat tárgyalásánál, a magyar tanügyi kormány fölfogására, hogy megtalálja a lehetőséget annak, hogy minden magyar tanító egyenlő háliját élvezhesse a megadott fizetésben is nemzetének, melynek boldogságáért és haladásáért küzd és fáradoz. *Ember Károly.*

Az állami felügyelet és a kath. iskolák.

Az előttem föllépő előadók egyedenként és részletenként mutatták be véleményük kíséretében a javaslatot, melynek V-ik fejezete, az állami felügyeletről szóló, csekélységemnek jutott osztályrészül bonckés alá venni.

Őszintén szólva, a javaslat ez a része legkevésbé felel meg a várakozásnak, miket a magyar kath. tanítói kar a nevelés és oktatás bensőbbé, erőteljesebbé való fejlesztése, a tanítói tekintély emelése tekintetéből táplált magában.

Miért? Egyedül azért, mert az 1896. évi XXVIII. t.-c. 3. §-ának keretéből kifolyólag nem a szorosán vett és állandósított szakkfelügyeletre helyezi az iskolai felügyeletet, hanem csak időleges alkalmazottakra anélkül, hogy nyomatékosan fejezné ki azt, hogy iskolafelügyelő csak az lehet, ki arra elsősorban képesített, t. i. a tanító.

Ha a javaslat akként tervezetett volna, hogy elsősorban a szakszerűséget igazoló követelményeket sorolta volna föl, azután pedig a felügyelőséget állandósította és kizárólag a tanítói kar előmenetelére alapította volna, a javaslat 77. §-a ellen nem volna kifogásom. De úgy, amint van, határozottan hibásnak, sőt a tanítói karra nézve sérelmesnek is tartom. És a dologban már talán nem is eredeti, hogy a tanítót nemesak anyagi ellátásában, hanem előmenetelére nézve is saját szakkörében ignorálják.

Mennyivel előbbre van ez utóbbi tekintetben az 1876. évi püspöki utasítások és rendszabályok revidálására ő Eminenciája által a mult évtized első felében kiküldött bizottság javaslata, melyben míg egyrészt arról történik gondoskodás, hogy a szakkfelügyelettel, ellenőrzéssel és irányító hatáskörrel ellátott és egyedül az iskola belélete fölött gondoskodó egyházi megbízott mellé a tanítói karból választja ki az igazi szakkfelügyelőt, akit valláserkölcsös magaviselete és kiváló szakképzettsége ezen tisztség betöltésére érdemesít, másrészt az iskola külső gondozását egy másik iskolai felügyelő teendői közé számítja. Meglepő a javaslatban még az is, hogy a 78. §-ban az iskolafelügyelők megbízatását azonosítja a kir. tanfelügyelők számára a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában kiadott utasításokban foglalt hatáskörrel. Tehát amit a kir. tanfelügyelő tehet, ugyanazt teheti az iskolafelügyelő is. Hogy mit tehet a kir. tanfelügyelő, az ismeretes, de hogy minő címen és jogon tehet az iskolafelügyelő, mint szakkfelügyelő ugyanazt, amit a kir. tanfelügyelő, az csak akkor válik föltünővé, ha az ilyen alárendelt állásából kifolyólag esetleg az iskolaszékek

rendelkezni és az iskolafőntartók hatóságaival közvetlenül érintkezni fog.

En ugyan elismerem, hogy a javaslat tervezői szerkesztői és bemutatója távolról sem úgy és oly széles hatáskörrel értelmezték a javaslat ide vonatkozó rendelkezéseit, de hát akkor miért nem irták szorosán körül a keretet, a melyben az iskolafelügyelők működése van megjelölve!?

Mert amint az 1876. évi XXVIII. t.-c. 3. §-ból kifolyólag lehetett származtatni az állami felügyeletre vonatkozó részét a javaslatnak, azonképen lehet ugyanabból és az előttünk fekvő javaslatból azt a széles hatáskört is kimagyarázni, amellyel a kir. tanfelügyelők fölruházva vannak.

Ha törvény a törvény, akkor annak elsőrendű kelleke, hogy határozott, szabatos, tiszta, világos és a jogkört teljesen kidomborító legyen.

Egyebekben a kir. tanfelügyelői intézmény főnsősége sem engedi meg, hogy alárendelt közegei ugyanazt tehessék meg, mit a jelentéstételre utasított szakfelügyelő iskolalátogatók, ha ugyan azoknak lesznek mondhatók.

Hogy a kir. tanfelügyelőknek rendbirságot is joguk lesz, az bennünket nem érdekel, mert az ide vonatkozó jogkör csak a községi és állami iskolákban alkalmazott tanítókkal szemben való eljárásra vonatkozik. Kétségtelen azonban, hogy fegyverelés szempontjából, ha nem személyes ellenszemből indul ki, üdvös hatása lesz.

Összegezve a főntebb elmondottakat, azt találjuk, hogy a javaslatnak az állami felügyeletre vonatkozó része először is a tulajdonképeni szakszerű felügyelet kivételére kevés gondot fordít; másodsor az egyébként hatásosnak ígérkező intézményt átmenetinek tartván, nem állandósítja; harmadszor a tanító előléptetését, ha nem is teljesen mellőzi, de lehetővé teszi; végezetül az iskolafelügyelők hatáskörét a kir. tanfelügyelőkkel, mint felsőbb hatósággal szemben, meg nem engedett keretben azonosítja.

Ezekből kifolyólag különös tekintettel az iskolák belső, tehát nevelői és tanulmányi életének bensőbb, fokozottabb mérvben való ellenőrzése és irányítása szükségességére, a jelen közgyűlés a javaslatnak pótlólag eszközzendő módosítására nevező a következőket terjeszti elő:

1. A kir. tanfelügyelői állás betöltése a tanítói szakképzettséghez legyen kötve első sorban.

2. Minden 100—150 létszámig terjedő iskola felügyeletére egy, a szakfelügyeletre képesített iskolafelügyelő neveztesse ki.

3. Az iskolafelügyelő hatásköre azonban ne azonosíttassék a kir. tanfelügyelőével, miért is a szorosan vett tanulmányi felügyelet kivételével csak a jelentéstételre szorítkozzék.

4. Iskolafelügyelőkké csakis hosszabb időn át működött és lehetőleg koros tanítók legyenek kinevezhetők s végre

5. Az iskolafelügyelő alkalmaztatása állandó és ellátása állásához képest megfelelő legyen.

Bertalan Vince.

KULFÖLDI TANÜGY.

Az imádság ellen. Már valóban fölháborító dolog, amit a francia állami iskolákban cselekesznek. A Menothe-et-Moselle-megye prefektusa ugyanis figyelmeztette a tanítókat és tanítónőket, hogy azokban az iskolákban felekezetenküli oktatásról lévén szó, nincsen helye az előadás előtt és utáni imádságnak; ez az üdvös szokás ugyanis lassan-lassan elterjedt az állami iskolákban, ami szintén mutatja, hogy a tanítók nagyon gyakran jobbak a főlebbvalóiknál. Ennek a prefektusnak példáját egymás után követi a többi megyefőnök is, s így most a francia radikális-musznak legújabb háborúja annak az imádságnak szól. Az előbbi prefektus rendelkezésében még hozzátesszi, hogy azok a felekezeti imádságok (értsd: keresztény katolikusok) alkalmasak arra, hogy a másvallásuak meggyőződését sértsek. Így parancsol tehát katolikus Franciaországban a maroknyi zsidó és protestáns elem; sebből következtethetünk arra is, hogy milyen lesz Magyarország képe, ha majd az állami iskolák a bennük rejlő elvek erejével fognak tudni elhelyezkedni, uralomra jutni, s a felekezetenküli oktatást francia mintára teljes következetességgel keresztül vinni, s az imádság ellen is kérélnghetetlenül fognak eljárni.

IRODALOM.

Fölvívás és kérelem katolikus magánkiadókhöz.

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala a Társulat intézőinek elhatározásából legközelebb egy nagy, modern Sortiment-könyvkereskedéssel fog kibővíteni. Ezen üzlet a belváros legélénkebb részében (IV., Kecskeméti-utca 2. sz.) folyó év augusztus havában nyílik meg. Feladatunkká tűztük első sorban a magyar katolikus irodalmat könyvkereskedésünkben összpontosítani, hogy azt így az olvasóközönségnek könnyebben hozzáférhetővé tegyük. Eddig az egyes, magánosok által nyomtatott és kiadott katolikus irodalmi termékek könyvtári úton alig voltak megszerezhetők, miután nemcsak azok megjelenési helyéről, kiadójáról, de a munka megjelenéséről sem bírtak tudomással a könyvkereskedők, sőt a közönség sem, mely utóbbira pedig minden magánkiadónak különösen számítania kellett, ha a kiadásában megjelent munkája számára fogyasztókat óhajtott találni.

Szándékunk a magánkiadásban megjelent katolikus műveket nemcsak könyvkereskedői úton, de hirdetéseink útján is terjeszteni és ismertetni; ezzel szolgálatot vélnék tenni úgy a katolikus irodalomnak, mint a magánkiadónak és a katolikus olvasóközönségnek.

Ezt azonban csak azon esetben tehetjük, ha a magánosok kiadásában megjelent katolikus munkák mind nálunk készletben lesznek. miáltal elérnének, hogy minden könyvkereskedő ép úgy, mint a katolikus olvasóközönség, tudná, hogy bármely katolikus irodalmi munkáért vagy könyvért csak egy helyre, a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez kell fordulnia. Ez megkönnyítené az egyeseknek bármely kath. könyv beszerzését, a magánkiadónak pedig lehetővé tenné kiadványaikat kevesebb fáradsággal intenzívebb mérvben terjeszteni.

Ezrekre való tekintetből fölvívunk ésk érünk mindenkit, kinek kiadásában katolikus munka jelent meg, küldjön kiadványából 5—10 példányt hozzánk bizományba; ha a készlet elfogy, újabb példányokat magunk fogunk kérni. Minden katolikus magánkiadó saját érdekében cselekszik, ha ezen fölvívásunknak, kérelmünknek, eleget tesz.

A bizományi kezelésért, továbbá tekintettel arra, hogy könyvárusoknak a bolti árból 25%-ot kell adnunk, — 30% engedélyt igényelünk: az elszámolás, az eladottak árának kifizetése, évenként egyszer, április hónapban történik.

Tisztelettel, a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala r. t. (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.)

Ujabb népiskolai tankönyvek. A Szent-István-Társulat kiadásában újabb két népiskolai tankönyv jelent meg: **Háztartastan** az elemi leányiskolák V—VI. osztályai és az ismétlő leányiskolák számára. Irta: *Czike Imre*. Ára 20 fillér. A könyvecské igen vonzóan tárgyalja a nőnek, mint háziasszonynak hivatását. Úgyes tanácsokat oszt és szabályokat állít föl a munkamegosztásról a háztartásban. A II. részben a lakásról és tartozékairól, a III. r. a ruházat és a körébe tartozó dolgokról, a IV. r. a táplálkozásról tartalmaz hasznos és szükséges ismereteket. A könyvecskére teljes készséggel hívjuk föl leányiskoláink t. nevelőinek figyelmét és ajánljuk bevezetését. — **Egészségtan** a katolikus népiskolák felsőosztályai számára: írta: *Hánori Márton*. Ára 20 fillér. Mindvégig gyakorlott tanítói érzékkel tárgyalja a népiskolai növendékre igen hasznos egészségügyi ismereteket. Hasznos és szükségességet nem hagyva el, figyelmesen kerül a fölösleges tudnivalókat. Iránya könnyű és népies. Használatát melegen ajánljuk. E könyvekhöz a kiadó *Szent-István-Társulat* készséggel küld bevezetés céljából mutatóvány példányokat. Megrendelhetők a **Szent-István-Társulat** könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

VEGYESEK.

Főpásztorok ünnepe. *Császka György*, kassai érsek úr önagymélt. a napokban ülte meg püspökségének 30 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból a kath. tanítószög hódoló üdvözlését *Ember Károly* megható szavakban tolmácsolta az ősz egyházfejedelem előtt, mire ő excellenciája meglehangú, kegyes sorokban válaszolt, viszont Isten áldását kérve a magyar kath. tanítószög terhes, de áldásos működésére. — *Bubics Zsigmond*, Kassa nagynevű püspöke, Nagyboldogasszony ünnepén tartja ősi székhelyén gyémántmiséjét. — *Meszlényi Gyula*, Szatmár egyházm. püspöke, szeptember havában mutatja be aranymiséjét az Úr oltáránál. Ugy a kassai, mint a szatmári egyházmegye a hódolat és szeretet benső kifejezésére őszinte melegséggel készülnek az arra hivatott tényezők és ezek között a kath. tanítók is, hogy az egyházmegye első tanítója előtt ők is méltóképen róják le az őszinte hódolat, a benső szeretet és ragaszkodás adóját.

Erdekes könyv. A népoktatási törvényjavaslat tárgyalásán összehívott ankétan elhangzott összes felszólalásokat most vastos kötetben kiadta a vallás- és közoktatásügyi miniszterium. A kötet függetlenül tartalmazza az ankét tárgyaló szolgáló előadói tervezetet is. E hirt a napilapokból vettük át, mindenesetre hálára köteleznék a tanügyi kormány a hazai tanügyi lapokat is, ha az ily érdekes és tanügyi köröket mindenesetre legfőbbképen érdeklő kiadványait a napilapok mellett a tanügyi lapoknak is megküldené. Ennyi figyelmet a hazafias tanügyi sajtó is megérdemel és ezt kérjük is.

Menettérti jegyek Szent István király ünnepére Budapestre. A magyar kir. államvasutak igazgatósága rendeletileg intézkedett, hogy az összes állomásokon, azok részére, akik Szent István király ünnepére Budapestre utaznak, 30% engedménnyel kedvezményes menettérti jegyek kiszolgáltassanak. Az ily jegyek 5 napig érvényesek.

Női háztartási iskola. Az Orsolya-testvérek Kassán félmillió korona költséggel nagyszabású női háztartási iskolát állítottak föl, amely föl van szerelve nagy gyakorló kerttel és teleppel. Az intézetet legközelebb megtekintjük és ismertetni fogjuk.

Régi tanítók ünnepe. A csiksomlyai tanítói szentgyakorlatok alkalmából több fontos és lélekemelő esemény történt. A másfél százat meghaladó kántorok és tanítók igazi benső áhitata nemcsak maguknak szolgált lelki hasznokra, hanem nagy mértékben épületes volt a község lakosságára is, mely a templomi ténykedéseken nagy tömegben vett részt. A szentgyakorlatok alkalmával régi tanítók emlékének is áldoztak a mostani munkások. Ugyanis Karácsony József képzőintézeti igazgató megfestette P. *Simon* Jukudiánnak és *Földes* Józsefnek, mint volt képzőintézeti igazgatóknak arcképet. A képek leleplezése mult hó 17-én történt meg, mely alkalommal több mint hetven kántor, tanító és lelkész volt jelen. Az ünnepség a *Himnusz* eléneklésével vette kezdetét. Azután *Buzás* János kántortanító az ünnepelték tanítványai nevében csinos, lelkes beszédet mondott. «Fáklját akarnék gyújtani; a multnak fáklóját — mondá többek közt — hogy bevilágítsak annak a két férfiúnak életébe, akik a r. k. anyaszentegyháznak és a magyar nemzeti tanügynek maguk is világitó fákljai valának.» Tüzes hévvel és tömören rajzolta meg a szónok, hogy mit örökölték a székely tanítók *Simon* J. és *Földes* szellemétől. A beszéd elhangzása után Karácsony igazgató változta a két volt igazgató működését. Az ünnep a pápai himnusz eléneklésével ért véget. Megemlítjük még, hogy a sikerült képeket kézdíszentléleki *Barta* Béla festette. A költségeket a felesiki, alesiki és gyergyói r. k. tanítóegyesületek adták össze. Az ünnepség után következett az elhunyt XIII. Leó pápáért végezett chorális rekviem, melyet *Korbuly* Ignác baróthi s. lelkész celebrált, a kántorok kara pedig elismerésre méltó precizitással énekelt, ami nagyrészt *Kersch* Ferenc karnagy odaadó buzgalmának tudható be.

Tanulmányúton. *Kovács* Gyula dr., nőképezdei tanár, tanulmány céljából hosszabb utazást tesz Skandináviában és Dániában.

A Szent-István-Társulat könyvkereskedése.

A Szent-István-Társulat elnöksége és igazgató-választmánya a társulati könyvkiadóhivatalnak egy a mai kor színvonalán álló *katholikus Sortiment-könyvkereskedéssel* leendő kibővítését határozta el, mely új üzlet a **Szent-István-Társulat könyvkereskedése r. t.** cég alatt a főváros legélénkebb részében, a központi papnevelő-intézet közvetlen közelében, szemben az egyetem főhomlokzatával, **IV. ker., Kecskeméti-utca 2. szám alatt, f. é. augusztus hónapban fog megnyitni.**

A katolikus bel- és külföldi irodalom számára eddig nem volt Magyarországon külön könyvesbolt; a szétszórtan megjelenő magyar katolikus irodalmi termékek legtöbnyire csak hosszas utánjárással voltak megszerezhetők, a német, francia, angol, olasz stb. katolikus irodalom pedig legnagyobb részt csak direkt megrendelés útján volt hozzáférhető; ez nemcsak fölösleges időpazarlással, de költséggel is járt a direktrendelők részéről. Az új katolikus Sortiment-könyvkereskedés törekedni fog nemcsak a magyar katolikus irodalmat összpontosítva készletben tartani, hanem a külföldi katolikus irodalom legújabb termékeit, nemkülönben a régibb, de a katolikus olvasóközönségnek jóformán nélkülözhetetlen olvasmányait is raktáron fogja tartani, hogy vevői és megrendelői igényeit azonnal kielégíthesse. Oly művek vagy könyvek, melyek készletben nincsenek, külföldi összeköttetései folytán minden költségjelszámítás nélkül a legrovidebb idő alatt fognak beszerezgetni. Leszállított áru, valamint öndondászati művek megszerzésére mindenkor a legjutányosabb feltételek mellett vállalkozik.

Raktáron tartja továbbá a plébániahivatalokban szükséges minden rendbeli egyházi és *iskolai nyomtatványokat.*

A bel- és külföldi irodalom minden ága e könyvkereskedésben képviselve lesz — kivéve vallásunkkal és az ildomossággal össze nem egyeztethető kiadványokat —

úgy hogy bárki is könyvszükségletét teljesen itt szerezheti be.

Tanönyvek az elemi iskolák, polgári és felsőbb tanodák, képzőintézetek, középiskolák, papnevelő-intézetek stb. részére, melyek eddig a társulati könyvkiadóhivatal által szüldtattak, ezentúl e könyvkereskedés útján lesznek beszerezhetők, hol nemesak a Szent-István-Társulat összes kiadványai, de minden engedélyezett és használatban lévő tanönyv készletben lesz, esetleg a legrövidebb idő alatt beszerezhetik. Tanszerok, szemléltető képek, földgömbök, telluriumok, fali- és kézi-térképek, természettudományi és egyéb tanszerok, valamint iskolai fali fesszűletek mindíg raktáron lesznek.

Különös gondot fordít az ifjúsági irodalomra, szintúgy kiváló figyelemmel lesz a megrendelt folyóiratok az időszaki füzetekben megjelenő művek pontos szétküldésére is.

Kívánatra készséggel elküldi úgy a budapesti, mint vidéken lakó megbízóinak az irodalom legújabb termékeit megtekintésre, vagy választásra.

Az üzletben tágas, világos olvasóterem áll t. látogatóink rendelkezésére, hol az irodalom újdonságai mindíg megtekinthetők lesznek.

A Szent-István-Társulat intézősége nagy szolgálatot tett a katolikus intelligenciának és a katolikus irodalomnak, midőn nagy áldozatok árán ezen katolikus jellegű Sortiment-könyvkereskedés fölállítását elhatározta.

Ajánljuk ez újabb könyvkereskedést olvasóink és a kath. tanintézetek t. előjáróinak becses figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

J. B. A pályázat lapunkban közölve volt. Kérdéseire levélben feleltünk. — **D. Gy. Cserhalom.** Forduljon megrendelésével a *Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalához* IV. Keckeméti-utca 2. Megrendelhető *Kárpáti-Emery* Számtani Vezérkönyve vagy *Béke Manó* Számtanias Vezérkönyve és *Erdődy* Nyelvoktatás Vezérkönyve. Az illető könyvkiadóhivatal rövid idő alatt megküldi Önnek a megrendelt könyveket. — **B. B.** A közlemények beérkeztek, véleményünkről levélben értesítjük. — **K. M.** Alkalmilag. — **V. O.** Ismertetni fogjuk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A jános-gyarmati (Bars megye) róm. kath. osztálytanítói állomásra pályázatot hirdettek. Tannyelv német-magyar. Javadalom: tisztességes lakás, 24 méter tűzifa és 800 korona. Járandóságok élvezete szeptember 15-től jár, mikor is az állás elfoglalandó. Pályázati határidő *augusztus 15. Felhmajer Ágoston*, iskolaszéki elnök.

216 2—2

Nagy-Senkvicen (Pozsonym.) tanítói állásra pályázatot hirdettek. Fizetése évi 800 korona (620 kor. fizetés, 140 kor. államségély, 8 köbméter tűzifa 40 kor. értékben), egy butorozott szoba. Tót nyelv szükséges. Határidő *augusztus 14.*

225 2—2

A **máriavölgyi** róm. kath. kántortanítói állásra ezenel pályázat hirdettek. Jövedelem: A község részéről fizetés 104 kor., fűtésre 30 korona, a templomtól 440 korona, alapítványos misékért 45 korona, manualis misékért körülbelül 300 korona, azonkívül 1 hold és 310 □ öl föld. Lakása: 2 szoba konyhával és megfelelő melléképületekkel a lakás jövő évben átalakítani fog. Állami segélykutatásban. Jegyzet: Máriaavölgy sűrűn látogatott bucsújáróhely lévén, a kántortanító, ha kötelességeinek megfelelően az egész vidéken jó hírnévre tehet szert s így könnyebben jobb álláshoz juthat. A folyamodványok a **máriavölgyi** (Pozsony megye) róm. kath. plébániai hivatalhoz intézendők. Választás *aug. 20.* lesz. Máriaavölgyön, 1904. jul. 31. *Závodszy József*, h. plébános és iskolaszéki elnök.

238 1—2

Szénavári plébániához tartozó Felső-Legénd (Hont megye) kath. tanítói állomásra pályázat hirdettek. Okleveles tanítónök is pályázhatnak. Fizetése, mely szeptember 1-től esedékes, községtől terményekben és készpénzben 290 kor., államségélyben 510 kor., két szoba, konyha, kamra, istálló. Kérvények *aug. 21-ig Csizmár Márton* szénavári plébánoshoz intézendők. 241 1—1

Nagy-Salló I—II. osztályához okleveles tanító keresztek. Javadalma: 800 korona, butorozott szoba, téli fűtőanyag. Kántort szükség esetén helyettesíti. Kérvények *augusztus hó 15-ig Epölyi Ferenc* esp.-pléb. úrhoz Nagy-Kálmára küldendők. 245 1—1

A **nagysurányi** róm. kath. iskolaszék nyugdíjazás folytán megüresedett kántor-főtanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhat minden okleveles róm. kath. vallású s a kántorságban is teljesen jártas tanító, aki feyvelmi vizsgálat alatt még nem állott. Kötelezettsége: a reá bizandó osztály vezetése, a főtanítói teendők ellátása és az összes kántori teendők pontos végzése. Az iskola tannyelve magyar, de az egyházi teendők pontos végzése miatt tótul is kell tudnia. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 pincés lakás a hozzátartozó melléképülettel és kis zöldseges kerttel. 16 k. h. 800 □ öl szántóföld, amely 1907. évi okt. 1-ig évi 864 koronáért bérbe van adva, az ez után fizetendő körülbelül 180 kor. adót a kántortanító fizeti. 573 □ öl szérűskert, 6 köbméter kemény hasábfá, 6 kocsis ága megváltási értéke 16 korona, 40 pozsonyi mérő rozs a gazdaközönségtől, 84 kor. község pénztárából, 300 kor. iskola pénztárából, 20 pozsonyi mérő rozs és 20 kor. 16 fillér kegyuraságtól. Minden fél-ürbérés szellértől 32 fillér circa 28 kor. Stóla körülbelül 100 kor. Törvényes ötödéves korpótlék az állam pénztárából. A folyamodványok f. évi *aug. 16-ig* iskolaszékre címezve ft. *Horváth Emanuel* plébános úrnál nyújtandók be. A választás augusztus 18-án reggeli 10 órakor ejtetik meg. Minden pályázó személyesen köteles megjelenni és magát kántori próbának alávetni. A korpótlék jogosultságának mérve megemlítendő. *Iskolaszék.* 247 1—1

Vistuk (Pozsonym.) a róm. kath. népiskolánál tanítónői állomásra pályázat. Járandóság: 730 korona utólagos havi részletekben, egy butorozott szoba, 12 köbméter tűzifőfa, szobához és tanteremhez közösen. Tannyelv tót-magyar. Határidő *aug. 21.* Posta Báhony. 248 1—1

Keménden (Esztergomm.) az egyik tanítói állás megüresedvén, annak betöltésére pályázatot hirdtünk. Fizetése 800 kor., egy butorozott szoba fűtéssel. Az állás *szeptember 15-ig* elfoglalandó. *Róm. kath. Iskolaszék.*

250 1—1

I. A **peredi** (Pozsony megye) róm. kath. népiskolánál megüresedett III. tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése készpénzben a kántortanítótól 240 korona, mely havi részletekben kiadandó, a hitközségtől 160 korona. Élelmezést a kántortanítótól kap. Lakása 1 szoba fűtéssel.

II. A **peredi** (Pozsony megye) róm. kath. népiskolánál megüresedett IV. tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése a hitközségtől 800 korona havi részletekben, lakása 1 szoba fűtéssel. Ezen állomásokra a folyamodványok folyó évi *augusztus 24-ig* ifj. *Morvay Lipót* zsigárdi (Pozsony megye) alesperes tanfelügyelő úrhoz nyújtandók be. A választás augusztus 28-án lesz. Pered, 1904. augusztus 2-án. *Bartos János*, iskolaszéki elnök. 258 1—1

A **felső-zellei** anyaegyházhoz tartozó sziládi róm. kath. tanítói állásra a választás f. évi *augusztus 22-ére* kitűztetvén, ezennel pályázat hirdettek. Járandóságai: 1. 2 ¹²¹⁶/₁₈₀₀ hold szántó élvezete, mely 69 korona 28 fillérnyi jövedelemnek beszámíttatik, de azt saját erejével mivelni tartozik. 2. Készpénzfizetés a hitközségtől 210 korona. 3. Tandíjából 189 kor. 60 fillér. 4. A járandóság kiegészítéseül az állam pénztárából 332 kor. 5. Tanterem fűtésére 72 kor. 6. Lakás: 2 szoba, konyha, kamara, istálló és kocsiszin. Kert 494 □ öl. Folyamodványok Ft. *Cimela József* alesperes, tanfelügyelő és plébános úrhoz Vágmedencére küldendők. Tanítónök is pályázhatnak.

Felső-Zellén, 1904. július 27-én. *Steglik Károly*, felső-zellei plébános, sziládi iskszéki elnök. 256 1—1

A **stomfai** plébániához tartozó Borostyánkő fiókközség megüresedett róm. kath. kántortanítói állomásra

pályázat hirdették aug. 27-ig. Jövedelme 600 korona a község pénztárából, 100 kor. stólából, 30 kor. párbréből rozs értéke, 6 kor. ostyasütesért, tüzelőfát hoznak az iskolásgyermekek. Van két szobából álló szép lakása, konyha, kamra, pince és faszin: egy magyar hold jöminőségű házikert, 438 □ öl szántóföld élvezete és részesül államsegélyben. Tannyelv magyar és tót. Kötelessége a mindennapi és az ismétlőiskolában törvényt (szert) tanítani, a hittant betanítani, a kántori kötelességet a községben végezni és szükség szerint a stomfai kántornak segíteni. Pályázatot főt. *Gond Ignác* esperes-plébános úrhoz Stomfára küldendők. 266 1—1

Mogyorósi (Esztergom.) róm. kath. II-ad tanítói állásra pályázat. Javadalmazása 800 kor., 10 kor. kertilletmény, egy szoba. határidő aug. 20. Pályázhat nő és férfi egyaránt. Ismétlőiskolát is köteles tanítani, egy osztályt vezetni mint önálló tanító vagy tanítónő. Kérvény *Foltin János* plébános Bajoth (Esztergom.) intézendő. Állás szeptember elején elfoglalandó. 264 1—1

Egri érseki megye.

A **jaszdózsai** róm. kath. elemi népiskolánál az újonnan szervezett I-ső fősztály tanítói állomására pályázat hirdették. Javadalma: a községi közjöveldelmi pénztárból évnegyedenként előlegesen fizetendő 680 korona törzsfizetés, 120 korona lakáspénz, 120 korona államsegély. Köteles lenni a tanító növendékeit a nagyméltóságú püspöki kar által megállapított tanterv szerint oktatni, velők minden ájtatosságban résztvenni és az ismétlő leányosztályt vezetni. Kellően felszerelt kérvények *augustus 31-ig* f. *Bozóky János* iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. 189 3—3

Szabolcsm. ujfehértói róm. kath. egyházközségben második tanítói állomásra pályázat. Javadalma: két szoba, konyha, pince, kert és évi 800 korona. Kötelességét megszabja díjlevele. Pályázhat férfi és nőtanító. Pályázók okmányolt kérvényüket *augustus 20-ig Kádár Béla* plébánoshoz küldjék. 252 1—1

A **velezdi** (Borsodm.) róm. kath. kántortanítói állomásra *auguszt. 23-ára* pályázat hirdették. Jövedelme Egerből 600 kor., a hitközségtől bejöhethető párbréb értéke 25 kor., stóla 8 kor., erdőlegető illetőség értéke 6 kor. 26 fill. Államsegély 151 kor. Pályázhatnak okleveles róm. kath. kántortanítók. A pályázók okmányaikkal a sajnó-némethi plébánián jelentkezzenek. Kötelessége a kinevezettnek a harangozóság is és vásár- és ünnepeken, előtte való nap délután a néppel az iskolában litániát tartani. Sajó-Némethi, 1904. júl. 30. *Angyal János* lelkész. 239 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **segessvári** róm. kath. elemi iskolánál üresedésbe jött I. tanítói állásra ezennel pályázatot hirdettünk. Ezen állással következő javadalmazás jár: évi fizetés 800 kor., Segessvár városától gabonaváltság 80 kor., 1200 □ öl kert és kertiház hasznélvezete, évi tiszta jövedelem 150 kor., évi jövedelem minimuma stólából 50 kor., hat (6) öl tűzifa a 12 kor. 72 kor. Természetbeni lakás (két szoba, konyha, kamra, pince, padlás stb.) Ezen tanítói állás az összes kántori teendők végzésével van összekötve. A részletes pályázati feltételek kívánatra a plébániái hivatal által pályázni szándékozóknak írásban megküldetnek. A pályázati kérések a püspök úrhoz címezve, a segessvári róm. kath. plébániái hivatalhoz küldendők *aug. 15-ig*. A róm. kath. iskolaszék nevében *Meisel József* plébános, elnök. 263 1—1

Győri püspöki megye.

A **kisbéri** (Komáromm.) róm. kath. iskolához tanító kerestetik. Jövedelme egy évre 350 kor., azaz háromszázötven korona havonkénti részletekben fizetve és 10 kor., azaz tíz korona kertilletmény az iskola pénztárából. A főtanítónál külön szoba, élelmezés, mosás, fűtés, világítás. Az ismétlők tanításáért a tankötelesektől egy-egy korona. Kötelessége a Deák-utcai iskolában reábizott osztályt vezetni, az ismétlőket tanítani és minden kántori teendőkben a főtanító rendelkezésére állni. Pályázati határidő

folyó év *augusztus 24.* Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kisbér, 1904. év *augusztus 1-én. Illinyi József*, iskolaszéki elnök. 261 1—1

Kassai egyházmegye.

Erdőhorvát (Zemplénm.) vasút Liszka-Tolesva, posta helyben. Kerestetik róm. kath. kántortanító. Évi fizetése: a hitközségtől 250 kor., államsegély 192 kor., tandíj 92 korona, a regéci három hutai hivatól 100 kor., stóla 1:0 kor., a kegyúrtól 20 kor., ismétlőiskolásokért 26 kor., iskola földberlete 20 kor. Választás *aug. 23.* *Somsák Elek* plébános, isksz. elnök. 259 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **kárászteleki** róm. kath. iskolaszék a III-ik tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet, ideiglenes minősítéssel. Javadalom: Az egyházmegyei főpénztárból 61-száz korona, a templompénztárból száz korona utólagos évnegyedi részletekben, nyolc öl tűzifa és egy szobás lakás. Róm. kath. vallású okleveles tanítónők és óvónők kellően felszerelt kérvényeiket a kárászteleki róm. kath. iskolaszéknek, főtisztelendő *Somossy Viktor* plébános úrhoz címezve f. év *augusztus 28-ig* adják be. A megválasztottnak kötelessége az I-ső vegyesosztályt tanítani és állását azonnal elfoglalni. 265 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **rovnei** róm. kath. központi elemi népiskolánál harmadik tanítói állásra pályázatot hirdettek. fizetése hitközségtől évi 800 kor. előleges havi részletekben, mely az állás elfoglalásától folyósítatik, lakbér fejében évi 100 kor., korpótlék biztosítva, ha a kántori teendők segédkezésében jártassággal bír, mellékjövedelemre számíthat, s előnyben részesül. Az állás f. é. szeptember hó 15-én elfoglalandó. Oklevéllel felszerelt folyamodványok f. évi *aug. 22-ig* az iskolaszék *egyházi elnökénél* nyújtandók be. Rovne, Nagy-Bittse mellett, Trencsénm. 214 2—2

A **trencsén-makói** róm. kath. iskolaszék *augusztus 17-ig* pályázatot hirdet másodtanítói állásra. Javadalma: államtól 740 korona, hitközségtől 60 korona, fára 60 korona, melyből a tanterem is fűtendő, egy szobából álló lakás, kötelessége az I—II. osztályt és ismétlőket tanítani. A tót nyelv bírása szükséges. *Kriszán József* plébános, isksz. elnök. 232 2—2

A **csütörtöki** (Trencsénm.) róm. kath. népiskolához okleveles tanerő kerestetik. Fizetés 800 korona, lakás egy szoba és konyha. A folyamodványok *aug. 20-ig Ludvirgh Gyula* bossáci plébános, mint iskolaszéki elnök címére küldendők. 242 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **mucsii** (Tolnam.) róm. kath. tanítói állomásra *aug. 15-ig* okleveles férfitanítók részére pályázat hirdették. Jövedelme 678 korona késpénzben, egy öl tüzelőfa és 1/4 hold föld. Kétszobás lakás, konyha és kamrával. Köteles egy tanteremben tanítani. Tannyelv magyar-német. *Plébániahivatal.* 237 1—1

Faddon (Tolna megye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázhatnak okleveles tanítók f. *aug. 18-ig*. Javadalma: 1. 720 kor., miben a 2 szoba, kert és konyhaillatmány befoglaltatik, 2. egy szoba fűtéssel, 3. némi kántorsegédi jövedelem, 4. megfelelő korpótlék, 5. nyugdíj igénye 750 kor. A megválasztandó köteles magát vett értesítés után azonnal nyilatkozni, hogy állomását szept 1-ig elfoglalja s azt évközben el nem hagyja. *Zányi György*, isksz. elnök. 236 1—1

A **cseledobokai** róm. kath. kántortanítói állomásra megürülven, ennek betöltése céljából *augusztus 21-ig* pályázatot nyitattik. Jövedelme a következő: 1. Természetben tisztességes lakás. 2. A községben levő 45 házaspár után, házaspáronként 2/4 pozs. mérő rozs = 22 2/4 mérő = 133 K. 3. Minden házaspár után 1 K. 20 fill. = 54 K. 4. Minden házaspártól 6 itce bor a 16 fill. = 43 K. 20 fill. 5. 2 öl fa a 24 K. = 48 K. 6. Iskolafűtésre 2/4 öl fa = 12 K. 7. 2 hold föld és 1/4 hold rét megművelése és jövedelme 150 K. 8. Minden iskolás gyermek után 1 kor. (a gyermekek száma 5 évi átlag 30) 30 K. 9. Ismétlőiskola 24 K.

10. Stóla 10 K. 11. A hitközségtől 140 K. 12. A püspök úrtól további intézkedésig 116 K. 13. A jelenlegi plébánosé, míg e plébánia jövedelmét élvezi 100 K. Összesen 830 korona. E magyar-német tannyelvű állomás augusztus 25-én töltetik be, a pályázók kérvényeiket az esperesi (Duna-Szekesőn) hivatalnál nyújtják be és személyes megjelenés előny. Sombereken, 1904. augusztus 1. *Gehring Fülöp*, plébános. 257 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A váli róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 15-iki* határmappal pályázat hirdettek. Javadalom: lakás, 1000 korona pénz és terményekben. Fölvilágosítást ad a helybeli plébánia. Választás *aug. 18-án*. Kérvények *Beleznay István* esperes úrhoz Pázmánd (Fehérmegye) küldendők. 246 1—1

Az apátfalvi (Trencsén mellett) róm. kath. másodtanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: államségéllyel 800 korona. 16 m³ dorong tűzifa házhoz szállítva, egy szobából álló lakás. Kötelessége; a mindennapi és ismétlőtanulók tanítása. Tannyelv magyar, de megkívánatik a tót nyelv ismerete. Teljesen fölszerelt kérvények *Bárdy Antal* plébános, iskolasz. elnök úrhoz *aug. 21-ig* intézendők Trencsén-Apátfalvára. Pályázhatnak tanítónók is. 253 1—1

Szatmári egyházmegye.

A vallaji róm. kath. elemi népiskolánál az ujonnan szervezett III-ik tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése államségéllyel 800 korona. Ideiglenes lakbér — míg az új iskola és lakás fölépül — 120 korona. Kertpótlék 20 korona. Tannyelv magyar. Nötlen tanítók, kik a kántori teendőkhöz jártasok, előnyben részesülnek. A kelendő fölszerelt kérvények *augusztus 31-éig* nagys. és főt. *Kosztára Ignác*, kanonok, esperes úrhoz Csomaközre (Szatmár-m.) küldendők. 254 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Hercegfalva öt osztályú róm. kath. elemi iskolához három osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Kötelek: a reájuk bízandó osztály s az ismétlősök vezetése, a gyermekeket a templomba vezetni, ott azokra felügyelni valamint a kántoriakban segíteni. Javadalmak: egyenként 680 kor. fizetés. 10 havi részletekben a község pénztárából előlegesen. Kettő-kettőnek közös lakás a szükséges butorozattal s téli fűtéssel a község által. A szorgalomidő 8 hónap. A tannyelv magyar. Határidő *aug. 25.* Az állás szept. hó 1-én elfoglalandó. Kérvények főt. *Gebaur Izor*, plébános, iskolaszéki elnök úrhoz címzendők. 240 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A pörgölini (Vasm.) plébániához tartozó lantosfalvai (Bühendorf) fiókközségben levő róm. kath. tanítói állomásra *aug. 16-ára* pályázat hirdettek. Jövedelem: a hitközségtől évnegyedenként fizetve egész évre 600 korona. Államségély 200 kor. A tannyelv német-magyar. Az orgonálásban való jártasság megkívánatik. Személyes megjelenés előnyvel bír. A folyamodványok alulírott iskolaszéki elnökhöz küldendők. Posta Pörgölin. *Pehám Vince*, plébános. 243 1—1

Váci egyházmegye.

Szente leányközségbe róm. kath. kántortanító keresetik. Fizetése: lakás, kert, 800 korona és stóla. Ha azonban a megválasztott gazdálkodni óhajt, fizetését természetben is fölveheti. (80 pár után páronként 1 véka rozs és 50 fillér, 4 hold ^{1471/1600} □ öl szántóföld, 6 öl tűzifa, melyből 2 öl iskola fűtésre fordítandó, deputatum, 33—40 gyermek után 2—2 korona tandíj, stb.) Kántori teendőkhöz kellő jártasság kívánatik. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A pályázat *aug. 27-re* Nándorba (Nógrád megye) *Rófusz Gábor* plébánoshoz küldendő. 251 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Bácsszentmiklósi plébániához tartozó bakony-német-szentkirályi róm. kath. hitfelekezetű ujonnan épült iskolához kántortanító keresetik. Jövedelem: Kényelmes

kétszobás lakás, meleg konyha, kamra, istálló és 3/4 hold házi kerten kívül az 1893. évi minimális fölvétel szerint 258 forint 80 krajcár, mindent készpénzben számítva. Ez összeg képezi a nyugdíj- és államségély-alapot. Pályázati határidő f. é. *augusztus 22.* Személyes megjelenés előnyös. Tannyelv magyar. A templomi ének fölváltva magyar és német. Csak oklevelesek pályázhatnak. Jelentkezések alulírottához küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. *Matkovits Antal*, lelkész, iskolaszéki elnök. 255 1—2

A tárföldi (Zalam.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 600 korona és kényelmes lakás kerttel. A kérvények *aug 27-ig* a bánok-szentgyörgyi plébániahivatalhoz küldendők. Tanítónók is pályázhatnak. 249 1—1

Az enyingi esperesi kerülethez tartozó lepsényi róm. kath. anyahitközségben kántortanítói állásra 1904. évi *aug. 17-ére* pályázat hirdettek. Jövedelme: lakás, három padlózott és kifestett szoba, padlózott takaréktűzhelyes konyha, pince, kamra, istálló és 3/4 hold jó karban levő kert. Féltelek szántóföld a legelő illetekkel együtt, továbbá a hivektől, tankötelesektől, állami segély, stóla és alapítványokból járó fizetés. Összes jövedelem úgy megközelítőleg kitesz 1380 koronát. Kötelezettségeit a díjvel kiadásakor az iskolaszék fogja körvonalozni. Csakis okleveles kántortanítók pályázhatnak. A pályázatra személyes megjelenés kívánatik. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kérvények *Szelmájer Rudolf* lepsényi plébános és iskolaszéki elnök úrhoz intézendők. 260 1—1

A ságvári (Somogy-m.) róm. kath. iskolánál ujonnan szervezett osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 800 korona, melyből 400 korona államségélyért folyamodik a hitközség, butorozott szoba. Kötelessége a kántori teendőkhöz segédkezni, a gyermekeket templomba vezetni és rájuk felügyelni. Tanítónók is pályázhatnak. Pályázók kérvényeiket *augusztus 20-ig* az iskolaszék elnökéhez terjesszék. 262 1—1

900 ének szép aranyozott kötésben 3 kor. *Molnár, Kunszentmiklós.* 227 2—3

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

ca. és kir. udvari szállítók, a Szentisir lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.
A párisi és becsi világkiállításokon stb. helyről kitüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomasúcsrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmérsékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartása mérsékelt árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat

• KIADVÁNYAI. •

VALLÁSTANOK.

Az iparostanoncok vallásokta-

tásáról. Irta *Bolnár Gáspár*. Vezérkönyv az iparostanoncok vallásoktatásához. Második kiadás. Az esztergomi-egyházi főhatóság 1920–1903. sz. a kelt engedélyével. Füzve 3 korona.

Alapvető hittan.

Középiskolák használatára. Irta *Demény Dezső*. Második kiadás. Füzve 88 fillér.

Ágazatos hittan.

A középiskolák felsőbb osztályai számára. Irta *Demény Dezső*. Második, javított kiadás. Füzve 1 korona 20 fillér.

Erkölcstan.

A középiskolák felsőbb osztályai számára. Irta *Demény Dezső*. Második kiadás. Füzve 1 korona 20 fillér.

Egyháztörténelem.

A középiskolák felsőbb osztályai számára. Irta *Demény Dezső*. Füzve 1 korona 20 fillér.

Liturgika,

vagyis a kath. egyház szertartásának magyarázata. A magyarországi reáliskolák, gymnasiumok és magánosok számára. Irta *Frcvel Ince*. Ötödik kiadás. Füzve 1 korona 76 fillér.

Róm. katolikus Szertartástan.

Kis kiadás. Népiskolák számára. 56 fametszetű képpel. Irta *Gerely József*. Második kiadás. Füzve 56 fillér.

Róm. katolikus Szertartástan.

Közép kiadás. Polgári iskolák számára. 56 fametszetű képpel. Irta *Gerely József*. Második kiadás. Füzve 1 korona 40 fillér.

Róm. katolikus Szertartástan.

Nagy kiadás. Középiskolák, képzők stb. számára. 68 fametszetű képpel. Irta *Gerely József*. Füzve 1 korona 80 fillér.

Róm. katolikus vallástan.

Ágazatos hittan a középiskolák V. oszt. részére. A nagymélt. magyar püspöki kartól előírt Tanítási terv és utasítások alapján kidolgozott pályamű. Irta *Glasz Ferenc*. (Az esztergomi főegyházm. hatóság 1596/1904. sz. a. k. engedelmével.) Füzve 1 korona 60 fillér.

Katolikus keresztény hittan.

Az 1900. évi hitoktatási tanterv alapján a középiskolák V. oszt. számára. Irta *Matuszka Mihály*. Füzve 1 korona 60 fillér.

A keresztény katolikus anya-

szentegyház rövid története. Iskolai használatra. Irta *Németh Gyula*. Füzve 40 fillér.

A Religió történetének rövid

vázlata, a világ kezdetétől korunkig, katolikus ifjak számára. Tizennyolcadik kiadás. Kötve 20 fillér.

A keresztény katolikus egy-

ház szépsége szokásai- és szertartásaiban. Elemi iskolák számára Hohenauer után. Irta *Supka Márton*. Kötve 70 fillér.

A keresztény katolikus anya-

szentegyház szertartásai és szokásai, röviden megmagyarázva. A veszprém-egyházmegyei népiskolák számára. Tizenhetedik kiadás. Kötve 36 fillér.

Katolikus hittan.

A középiskolák V. oszt. számára és magánosok használatára. A nagym. püspöki kartól hirdetett pályázat alkalmából engedélyezve. Irta *Uhlyárik Jenő*. Füzve 1 korona 60 fillér.

Egyháztörténelem.

Iskolai használatra. A Szent-István-Társulat pályázatán díjat nyert tankönyv. II. kiadás. Irta *Vargha Dezső dr.* Füzve 1 korona 40 fillér.